

Asylansøgeres databeskyttelses- retlige rettigheder

Illustration: www.vecteezy.com

Med dette notat beskriver Dansk Flygtningehjælp, hvilke oplysninger, som registreres om asylansøgere i Danmark, samt hvilke rettigheder, asylansøgere har ift. egne data. Notatet indeholder både en oversigt over de fælleseuropæiske informationssystemer, som bruges til at samle data om asylansøgere, samt en beskrivelse af, hvordan asylansøgere kan få indsigt i eller anmode om berigtigelse af registrerede oplysninger.

Korrekt registrering er afgørende for asylansøgere

Når tredjelandstatsborgere ansøger om at komme til EU på visum, kommer i kontakt med myndighederne efter at være indrejst irregulært i EU eller søger asyl, bliver de registreret i fælleseuropæiske informationssystemer, oftest med fingeraftryk og andre biometriske oplysninger såsom "ansigtsidentifikation" (foto). Formålet med registreringen er at understøtte myndighedernes sagsbehandling om, hvorvidt personen skal have lov til at opholde sig i EU eller ej.

Gennem rådgivningsarbejdet med asylansøgere i Danmark har Dansk Flygtningehjælp oplevet, hvordan fejlagtige registreringer har haft alvorlige konsekvenser for asylansøgere. For eksempel har flere ukrainske statsborgere ikke kunne få opholdstilladelse efter den danske særlov for fordrevne fra Ukraine, fordi de ikke kunne rette en fejlagtig registrering i Schengeninformationssystemet (SIS) fra et andet EU-land. Nogle asylansøgere har også fået behandlet deres sager i en forkert asylprocedure, fordi de danske myndigheder ikke have opdateret deres opholdsstatus i EU-fingeraftryksregister (Eurodac).

EU's migrations- og asylpagt (EU's asylpagt), som trådte i kraft den 12. juni 2026, har medført, at der nu registreres flere personoplysninger om både asylansøgere og andre udlændinge helt ned til 6 år. Med EU's asylpagt har myndighederne i EU-landene også fået forøget mulighed for at tjekke oplysninger i flere fælleseuropæiske informationssystemer samtidig, fordi der udveksles data mellem systemerne, såkaldt interoperabilitet.

Databeskyttelsesretlige rettigheder

Generelt er den øgede dataregistrering i EU blevet fulgt af stigende opmærksomhed på beskyttelse af personoplysninger, særligt siden vedtagelsen af databeskyttelsesforordningen (GDPR) af 25. maj 2018. Med forøget registrering af personoplysninger for asylansøgere – og dermed også forøget risiko for fejlagtige registreringer – er det afgørende, at asylansøgere kender deres rettigheder for at få indsigt i og kunne anmode om berigtigelse af registrerede oplysninger.

I dette notat gennemgås de mest relevante fælleseuropæiske informationssystemer med en beskrivelse af, hvordan man søger indsigt i eller anmoder om berigtigelse eller sletning af registrerede oplysninger: Schengeninformationssystem (SIS), EU-fingeraftryksregister (Eurodac) og Visuminformationssystem (VIS).

Hvilken rolle har Datatilsynet?

Datatilsynet er en uafhængig myndighed, som fører tilsyn med, at reglerne om databeskyttelse bliver overholdt i Danmark. Datatilsynet vejleder om databeskyttelsesforordningen, fører tilsyn hos myndigheder og virksomheder, samt behandler klager over overtrædelse af databeskyttelsesreglerne.

Læs mere om klageproceduren på Datatilsynets hjemmeside: [dansk](#) og [engelsk](#)

Fælleseuropæiske informationssystemer for asylansøgere

Med Schengen-traktaten af 1985 etablerede flere europæiske lande et fælles område for fri bevægelighed uden indre grænsekontrol. Samtidig medførte Schengensamarbejdet et større behov for samarbejde og koordination på asyl- og migrationsområdet, herunder oprettelsen af fælleseuropæiske informationssystemer.

De fælleseuropæiske informationssystemer bruges som led i sagsbehandling til at udveksle personoplysninger mellem EU-medlemsstaterne og EU's institutioner. EU's Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) er ansvarlig for den operationelle forvaltning af EU's fælleseuropæiske informationssystemer.

Indsigt i og berigtigelse af oplysninger

Hvert EU-land er ansvarligt for at registrere de asylansøgere, som kommer til landet. Hvis man vil have indsigt i de oplysninger, som er registreret i de fælleseuropæiske informationssystemer, kan man kontakte den ansvarlige myndighed i det land, som man befinder sig i.

Hvis man vil slette eller berigtige oplysninger i de fælleseuropæiske informationssystemer, skal man kontakte myndighederne i det land, som har foretaget registreringen. Der findes mere information på Europa-Kommissionens hjemmeside om [SIS](#), [VIS](#) og [Eurodac](#).

Hvilke rettigheder har asylansøgere ift. egne personoplysninger?

Asylansøgere i Danmark kan registreres i flere EU-informationssystemer. I forbindelse med en asylansøgning registrerer myndighederne asylansøgeren i EU's fingeraftryksregister (Eurodac). Hvis asylansøgeren får afslag på asyl, kan myndighederne foretage registrering i Schengeninformationssystemet (SIS). Hvis en asylansøger har ansøgt om et visum til et Schengenland, vil landets myndigheder have registreret ansøgningen i Visuminformationssystemet (VIS).

Derudover registrerer myndighederne personoplysninger om asylansøgere i nationale sagsbehandlingssystemer, som politiet og Udlændingestyrelsen bruger.

Man har ret til at få oplyst, hvilke oplysninger, myndighederne har registreret om én. Man har også ret til at berigtige forkerte oplysninger, og i visse situationer kan man få berigtiget eller slettet registrerede oplysninger. Hvis man vil have kendskab til eller rette personoplysninger, skal man kontakte den myndighed, som er ansvarlig for behandlingen af oplysningerne.

Læs mere om asylansøgers rettigheder på [Datatilsynets hjemmeside](#) og på [Udlændingestyrelsens hjemmeside](#).

EU's Agentur for grundlæggende rettigheder (FRA) og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) har udgivet [Updated handbook on European asylum, borders and immigration law](#), som beskriver de europæiske standarder og grundlæggende rettigheder i relation to asyl, grænser og immigration.

Organisationen Statewatch har også udgivet [Data Protection Handbook](#), som giver overblik over asylansøgers rettigheder ift. de fælleseuropæiske informationssystemer.

Schengeninformationssystemet (SIS)

Formål: Schengeninformationssystemet (SIS) blev oprettet som del af Schengensamarbejdet og ophævelse af indre grænsekontrol, så landene kunne samarbejde om at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet og irregulær indvandring m.v.

Registrerede data: Myndighederne kan lave indberetninger for følgende persongrupper:

- Personer, som ønskes udleveret
- Uønskede udlændinge, som nægtes indrejse
- Udlændinge, som ikke har forladt Schengen i henhold til en afgørelse om udsendelse
- Forsvundne personer
- Vidner eller personer, som er indstævnet for en domstol, eller som skal afsone en frihedsstraf
- Personer eller genstande, som skal overvåges eller kontrolleres
- Eftersøgte genstande, som skal beslaglægges eller bruges som bevismidler i en straffesag

Lagring af data: Personoplysninger, som er registreret i SIS, må kun opbevares, så længe det er nødvendigt for at opfylde formålet med indberetningen. Det land, som har foretaget indberetningen, er ansvarlig for at slette oplysningerne.

Ansvarlig myndighed: Alle lande, som deltager i Schengensamarbejdet, har et såkaldt SIRENE-kontor (Supplementary Information Request at the National Entry), som er ansvarligt for driften af den nationale SIS-database, herunder for at sikre oplysningernes korrekthed. I Danmark er det Rigspolitiet, som varetager funktionen som SIRENE-kontor.

Asylansøgeres rettigheder ift. SIS

På Datatilsynets hjemmeside findes flere oplysninger om SIS på både [dansk](#) og [engelsk](#).

På [Rigspolitiets hjemmeside under "Schengen-samarbejdet"](#) findes vejledning om, hvordan man søger indsigt i eller anmoder om sletning eller berigtigelse af oplysninger. På Europa-Kommissionens hjemmeside findes en [guide](#) med overblik over nationale myndigheder.

EU-fingeraftryksregister (Eurodac)

Formål: EU-fingeraftryksregister (Eurodac - European Dactyloscopy Database), understøtter ansvarsreglerne i forordningen for asylforvaltning og migrationsstyring (AM-forordningen) og fungerer som supplement til Schengeninformationssystemet (SIS) ift. myndighedernes sagsbehandling.

Persongruppe: Myndighederne registrerer oplysninger om følgende persongrupper i Eurodac:

- Asylansøgere
- Personer uden lovligt ophold
- Omfordelte asylansøgere
- Nødstedte, genbosatte flygtninge og personer, som i fremtiden får midlertidig beskyttelsesstatus

Registrerede data: Myndighederne registrerer biometri (fingeraftryk og foto). Asylansøgere skal registreres indenfor 72 timer efter ansøgningen. Voksne og børn ned til seks år registreres.

Sikkerhedstrusler: Det registreres, hvis en person udgør en trussel mod den indre sikkerhed, herunder hvis man er bevæbnet, voldelig (strafbar handling efter national lov), eller hvis der er indikationer på, at man er involveret i bestemte lovovertrædelser.

Videregivelse af oplysninger til tredjelande: Data kan deles med tredjelande ifbm. afgørelser om tilbagesendelse, fx personoplysninger, som kan hjælpe med identifikation og udstedelse af rejsedokument. Videregivelse af data forudsætter, at personen er underrettet.

Lagring af data: Oplysninger om, at en person har søgt asyl, opbevares i 10 år, mens andre oplysninger oftest lagres i 5 år, fx irregulær indrejse fra et tredjeland eller irregulært ophold i et EU-land. Data slettes automatisk ved udløb af de angivne tidsfrister for lagring – eller tidligere, hvis en person opnår statsborgerskab.

Ansvarlig myndighed: I Danmark optager politiet fingeraftryk, og Udlændingestyrelsen optager øvrig biometri (foto). Udlændingestyrelsen er også ansvarlig for behandling af data.

Asylansøgeres rettigheder ift. Eurodac

På Datatilsynets hjemmeside findes flere oplysninger om Eurodac på både [dansk](#) og [engelsk](#).

På [Udlændingestyrelsens hjemmeside](#) findes vejledning om, hvordan man søger indsigt i eller anmoder om berigtigelse af registrerede oplysninger.

Visuminformationssystemet (VIS)

Formål: Visuminformationssystemet (VIS) er ligesom Schengeninformationssystemet (SIS) forbundet med Schengen-samarbejdet. Databasen bruges til registrering af ansøgninger om visa til kortvarige ophold inden for Schengen-området.

Registrerede data: Myndighederne registrerer følgende oplysninger om visumansøgere VIS:

- Oplysninger om ansøgere over 12 år (navn og nationalitet)
- Oplysninger om det visa, som pågældende har ansøgt om, og hvorvidt visum er blevet udstedt eller meddelt afslag mv.
- Biometriske oplysninger (fingeraftryk og fotografi)
- Tidligere ansøgninger

Lagring af data: Oplysninger i VIS bliver opbevaret i højst 5 år. Oplysningerne slettes automatisk ved udløbet af denne periode, eller hvis en ansøger opnår statsborgerskab i et EU-land.

Ansvarlig myndighed: I forbindelse med ansøgning om visum til Danmark, skal ansøgeren afgive biometriske oplysninger (fingeraftryk og foto). Det er Udlændingestyrelsen, som er ansvarlig for databehandlingen.

Asylansøgeres rettigheder ift. VIS

På Datatilsynets hjemmeside findes flere oplysninger om VIS på både [dansk](#) og [engelsk](#).

På [Udlændingestyrelsens hjemmeside](#) findes mere information om registrering af ansøger og vært ifbm. visumansøgning samt vejledning om, hvordan man søger indsigt i eller anmoder om berigtigelse af registrerede oplysninger.

Dansk Flygtningehjælp blev grundlagt i 1956 og er Danmarks største internationale NGO med særlig ekspertise inden for tvungen fordrivelse. Dansk Flygtningehjælp er til stede i næsten 30 lande og beskæftiger 6.000 medarbejdere globalt.

Dansk Flygtningehjælp er fortalere for rettigheder og løsninger for samfund, som er påvirket af fordrivelse, og vi støtter hele vejen: I akut krise, i eksil, når man bosætter og integrerer sig i et nyt land eller efter hjemkomst. Dansk Flygtningehjælp støtter flygtninge og internt fordrevne til at blive selvforsørgende og inkluderet i værtssamfundet, og vi samarbejder med lokale samfund, civilsamfund og regeringer for at fremme og sikre beskyttelse af rettigheder og inklusion.

Vores 4.350 frivillige i Danmark gør en uvurderlig forskel via integrationsaktiviteter i hele landet.

Dansk Flygtningehjælps globale adfærdskodeks danner kernen af organisationens mission, og vi stræber efter de højeste etiske og professionelle standarder. Dansk Flygtningehjælp er certificeret med den højeste standard på kvalitet og ansvarlighed ifølge Core Humanitarian Standard.

H.M. Dronning Mary er protektor for Dansk Flygtningehjælp.

Læs mere om, hvem vi er, på www.drc.ngo

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP
• Vi er der